

ความสำคัญการศึกษาทางทหาร กับมิติความสัมพันธ์ทางความมั่นคง

พ.ท.เจษฎา เหมหาชาติ

การให้ความสำคัญและศึกษาทางทหารและคาดการณ์แนวโน้มอนาคตของสังคมไทยอย่างเป็นระบบจะมีส่วนสำคัญทำให้กองทัพสามารถ ทำความเข้าใจและสามารถทำอะไรจะแก้ปัญหาในด้านต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อเผชิญสถานการณ์ในอนาคต และการให้ความสำคัญกับอนาคตเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ กองทัพต้องมีการจัดการศึกษาอย่างรู้ทันและเป็นระบบ โดยมีกลไกในการขับเคลื่อนคือ สถาบันการศึกษาทางทหารที่มีอยู่ จากข้อมูลคาดว่าสังคมไทยในอนาคตแนวโน้มที่ควรจะเป็นจำแนกได้ในหลากหลายมิติต่างๆดังนี้

1. แนวโน้มด้านเศรษฐกิจ

1.1 เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยน้อย ขาดแคลนที่ทำกินเป็นของตนเอง เกษตรกรรายย่อยที่มีที่ทำกินจะหันมาพัฒนาด้านการเกษตรทฤษฎีใหม่ ที่ได้รับพระราชทานแนวพระราชดำริจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

1.2 อุตสาหกรรมขนาดใหญ่มีความเป็นไปได้น้อย เพราะปัจจัยด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อมจะได้รับการฟื้นฟู

1.3 สมาชิกในสังคมไทยมีค่านิยมในการพึ่งตนเองมากขึ้น พัฒนาตนเองสู่อาชีพธุรกิจขนาดย่อมแทนการเข้ารับราชการหรือ เป็นลูกจ้าง

1.4 มีการใช้เครื่องจักรและเทคโนโลยีในทุกวงการ เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือคอมพิวเตอร์จะมีบทบาทในการประกอบธุรกิจมากขึ้น

1.5 มีการพัฒนาช่างฝีมือและส่งเสริมรายได้จากการผลิตที่ใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมแรงงานท้องถิ่นมากขึ้นโดยเน้นเศรษฐกิจชุมชน ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. แนวโน้มด้านสังคม มีลักษณะสำคัญดังนี้

2.1 คนไทยมีการเปลี่ยนแปลงค่านิยมเรื่องของสิทธิสตรีมากขึ้น สตรีจะมีบทบาทในสังคมไทยมากขึ้น

2.2 แนวโน้มครอบครัวมีขนาดเล็กลง ความสัมพันธ์ในครอบครัวระบบเครือญาติลดลง
หน้าที่การอบรมเลี้ยงดูบุตร หรือการขัดเกลาทางสังคมลดลง

2.3 สถาบันการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงไปในทางการผลิตบุคคลเข้าสู่อาชีพและ
ตลาดแรงงานที่ขาดแคลนมากขึ้น

2.4 รัฐบาลมุ่งเน้นการสร้างครอบครัวให้เข้มแข็ง ชุมชนและสังคมได้รับการพัฒนา
แบบยั่งยืนมากขึ้น

/๒

3. แนวโน้มด้านการเมือง มีลักษณะสำคัญดังนี้

3.1 ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองมากขึ้น

3.2 ระบบการตรวจสอบการทำงานของข้าราชการและนักการเมืองจะมีประสิทธิภาพ
มากขึ้น

3.3 ประชาชนเข้าใจสิทธิเสรีภาพมากขึ้น รู้จักใช้สิทธิและเสรีภาพเพื่อรักษา
ผลประโยชน์ของตนเองและส่วนรวมมากขึ้น

ปัญหาสังคมไทยและแนวทางแก้ไข

ปัญหาสังคม หมายถึง สภาวะการณ์ทางสังคมที่คนส่วนใหญ่ในสังคมเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่เป็นที่พึง
ปรารถนาของคนโดยส่วนรวมมากขึ้น จำเป็นจะต้องมีนโยบายหรือโครงการแก้ไขและเป็นปัญหาที่สามารถแก้ไขหรือจัด
ให้หมดไปได้ปัญหาสังคมไทยที่สำคัญ พอสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหามลภาวะด้านสิ่งแวดล้อม

หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ทั้งที่เป็นสภาพธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมลภาวะด้านสิ่งแวดล้อมใน
สังคมไทย คือ

1) มลภาวะทางอากาศ ในปัจจุบันเมืองอุตสาหกรรม อากาศจะเต็มไปด้วยควัน หมอก เขม่าจาก
โรงงานอุตสาหกรรมไอเสียของรถยนต์

2) มลภาวะทางดิน ปัจจุบันมีการใช้ดินในทางเสื่อม เช่น ใช้ปุ๋ยเกินความพอดี การใช้มูลสัตว์
ขยะมูลฝอย ตะกอนของสารเคมีกองไว้ ทำให้เกิดสารมีพิษในดินบริเวณนั้น

3) มลภาวะทางน้ำ การกระทำของมนุษย์ เช่น ทำให้น้ำมีการปนเปื้อนสารเคมี การทิ้งของเสีย
ลงในแม่น้ำลำคลองของโรงงานอุตสาหกรรม

4) มลภาวะทางเสียง มลภาวะทางเสียงของสังคมเมือง โรงงานอุตสาหกรรมที่มีเสียงดัง การจราจร ทำให้ประสาทหูมีปัญหาล้อมและก่อให้เกิดความเครียด

แนวทางแก้ไขมลภาวะทางสภาพแวดล้อม

- 1) ให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 2) ออกกฎหมายใช้มาตรการบังคับอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) สร้างจิตสำนึกให้ชุมชนดูแลกันเอง
- 4) พัฒนาคณะให้รู้จักสร้างสมดุลของธรรมชาติ

/๓

2. ปัญหาความยากจน

ความยากจน คือ การที่บุคคลดำรงชีวิตโดยมีรายได้ไม่พอกับการดำรงชีพ ไม่สามารถบำบัดความต้องการที่จำเป็นของร่างกายและจิตใจ ทำให้บุคคลนั้น ๆ มีความเป็นอยู่ต่ำกว่าระดับมาตรฐานที่สังคมวางไว้

แนวทางแก้ไขปัญหาความยากจน

1. จัดสวัสดิการในเรื่องการรักษาพยาบาล การศึกษาให้แก่ประชาชน
2. รัฐต้องสร้างงานสร้างรายได้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง
3. ให้มีหลักประกันสังคมของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ
4. มีกิจกรรมประชาสงเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพ
5. มีการจัดระบบการศึกษานอกระบบฝึกอาชีพ และสร้างค่านิยมให้คนขยันและพึ่งตนเอง

ประหยัดและอดทน

3. ปัญหายาเสพติด

ยาเสพติด หมายถึง สิ่งที่ไม่ดีแล้วผู้เสพจะเกิดความต้องการทั้งร่างกายและจิตใจในการที่จะเสพต่อไป โดยไม่สามารถหยุดได้ จำนวนการเสพยาจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนทำให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายและจิตใจยาเสพติดก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพกาย สุขภาพจิตและกระทบต่อปัญหาการพัฒนาสังคมด้านต่าง ๆ เช่น ก่อให้เกิดปัญหาความยากจน อาชญากรรม และอื่น ๆ

จากข้อมูลดังกล่าวเบื้องต้น โดยเฉพาะสมาชิกในสังคมไทยมีค่านิยมในการพึ่งตนเองมากขึ้น พัฒนาตนเอง
สู่อาชีพธุรกิจขนาดย่อมแทนการเข้ารับราชการหรือ เป็นลูกจ้าง ประกอบกับสังคมในอนาคต เป็นสังคมผู้สูงอายุอัตราการ
เกิดต่ำ มีปัญหาด้านแรงงาน ปัจจัยในอนาคตเหล่านี้ย่อมส่งผลต่อการพัฒนากองทัพ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสนใจ
และให้ความสำคัญอย่างเป็นระบบ และสร้างกำลังพลในกองทัพให้เป็นทหาร **มืออาชีพ (Military Professionalism)**
ขึ้นในสถาบันทหาร เพื่อก้าวไปสู่การเป็นกองทัพที่ทันสมัยในอาเซียน ซึ่ง เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก พลโท ธรรมนูญ ศรี
สวัสดิ์ ได้กล่าวในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ หลังการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ปีงบประมาณ 2561 ว่า
ทหารในอนาคต ต้องเป็น **ทหารมืออาชีพ** ควรจะมีองค์ประกอบหลักอยู่ 2 อย่าง คือ ประการแรก ต้องมีความรอบรู้ใน
งานอย่างเด่นชัด รู้จริง ประการที่สอง ต้องความมุ่งมั่น มีอุดมการณ์ มีวินัย มีความกล้าหาญ มีความเป็นผู้นำ สำคัญสุดคือ
เรื่อง จริยธรรม คุณธรรม ซึ่งจะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้มีการศึกษาเรื่องนี้อย่างแท้จริง

ขณะเดียวกัน บทบาททางการศึกษาของ สถาบันการศึกษาทางทหาร ควรที่จะได้มีมุมมองการพัฒนา
หลักสูตรต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในมิติที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น และแนวคิดของ หน่วยเหนือ อยากรที่จะเห็น
สถาบันการศึกษาทหาร มี 3 แก่นแกน คือ แก่นของสถาบันการศึกษาของแต่ละแห่งต้องมีความชัดเจน ผู้เข้ารั
การศึกษาต้องมีสุขภาพแข็งแรง และประการสำคัญ คือเรื่อง คุณธรรมและจริยธรรม

/๕

ประเด็นหลากหลายที่กล่าวมา ในทรรศนะของผู้เขียน ควรจะได้มีแผนการรองรับเพื่อทำเป็นยุทธศาสตร์
ทางการศึกษาเพื่อตอบโจทย์ในสังคมอนาคตไว้ด้วย

ปัจจุบันต้องตั้งถามกับตัวเองว่า กองทัพ ควรจะยืนอยู่ในบทบาทใดในพื้นที่สังคม ซึ่งสังคมในปัจจุบัน
เปลี่ยนแปลงไปมากจนตามแทบไม่ทัน กำลังพลที่เข้าสู่กองทัพ เป็นคนรุ่นใหม่หรือเราเรียกว่า GEN Y ซึ่ง คน Gen Y
เป็นคนที่เติบโตขึ้นมาท่ามกลางยุคที่เศรษฐกิจทั้งโลกกำลังเติบโตเป็นอย่างมาก เมื่อคนกลุ่มนี้เติบโตมาพร้อมกับการเติบโต
ของ Internet และ Social Media จะเชี่ยวชาญในเทคโนโลยี Online อย่างมาก Gen Y เป็นกลุ่มคนที่มีพลังในตัวเอง
มาก ชอบคิดนอกกรอบ พวกเขามีความมั่นใจในตัวเองสูง ดังนั้นไม่น่าแปลกใจที่คนกลุ่มนี้ จะมีความสามารถในการใช้
นวัตกรรมใหม่ๆ โดยเฉพาะเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ คนกลุ่มนี้ล้วนมีความรู้และทักษะที่
จำเป็นต่อการทำงานในโลกยุคไร้พรมแดนเช่นในปัจจุบัน ทั้งพวกเขายังเป็นพวกที่ชอบพัฒนาตนเองอยู่เสมออีกด้วย และ
คนกลุ่มนี้ มีลักษณะนิสัยชอบการแสดงออก และด้วยการที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูง จึงไม่ชอบถูกบังคับให้อยู่ในกรอบ
ไม่ชอบอยู่ในเงื่อนโซ่ มีอิสระในความคิด กล้าซัก กล้าถามในทุกเรื่องที่ตัวเองสนใจ ไม่หวั่นกับคำวิจารณ์ มีความเป็นสากล
มาก ต้องการลักษณะงานที่สร้างสรรค์และท้าทาย เหมาะสมกับความสามารถ พวกเขามักเอาตัวเองเป็นที่ตั้ง โดยให้
ความสำคัญกับครอบครัว กลุ่มเพื่อน และตัวของพวกเขาเองมากกว่าองค์กร ด้วยนิสัยชอบสร้างสรรค์กับเพื่อนฝูง นอนดึกตื่น
สาย เขาต้องการความยืดหยุ่นในเรื่องเวลา หากคนกลุ่มเหล่านี้เข้ามาบทบาทในกองทัพ จะมีผลต่อการพัฒนาในกองทัพ

อย่างไร ฉะนั้น สถาบันการศึกษาทางทหารของกองทัพ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ควรจะได้หันมามองมิติทางสังคมในประเด็นเหล่านี้ให้มากขึ้น

อ้างอิง: GOOGLE www.satit.up.ac.th/BBC07/AroundTheWorld/soc/1.htm

อ้างอิง : GOOGLE [เรื่อง นิสัยเด็ก GEN Y](#)

อ้างอิง : GOOGLE [เรื่อง ทหารในสังคมไทยปัจจุบัน The Military in Current Thai Society](#)

อ้างอิง : [การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หลังการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ปีงบประมาณ 2561](#)